

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 października 2019 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Jarząbek

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 1 października 2019 r.

w Warszawie

sprawy (...) Sp. z o.o. w W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W.

o ustalenie właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego – wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego, mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A-1

z udziałem zainteresowanego P. P.

na skutek odwołania (...) Sp. z o.o. w W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W.

z dnia 31 października 2018 r. znak: (...)

1. umarza postępowanie, w zakresie, w jakim zaskarżona decyzja została zmieniona na mocy decyzji z dnia 20 maja 2019r. znak (...),
2. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. do wydania „Zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego, mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A-1 dla zainteresowanego P. P. w związku z zatrudnieniem go na podstawie umowy o pracę u płatnika składek (...) Sp. z o.o. w W., za okres od dnia 26 października 2018r. do dnia 18 listopada 2018r.
3. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. na rzecz (...) Sp. z o.o. w W. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

UZASADNIENIE

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. zwana dalej „spółką”, „płatnikiem składek” albo „odwołującą” w dniu 4 grudnia 2018r. złożyła odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie. Odwołująca zaskarżyła decyzję organu rentowego z dnia 31 października 2018 r., nr: (...) w całości i wniosła

o ustalenie przesłanek do wydania zaświadczenia o polskim ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego, mającym zastosowanie do obywatela Ukrainy P. P. na okres od dnia 26 października 2018 r. do dnia 7 maja 2019 r. Spółka wskazała, że posiadanie certyfikatu rezydencji może być pomocniczo uwzględniane przy wystawianiu

zaświadczenia A1, lecz organ rentowy nie ma uprawnienia do bezwzględnego żądania wykazywania legalnego zamieszkania przez pozyskanie tego dokumentu. W jej ocenie posiadanie w/w dokumentu nie jest obligatoryjne a jego pozyskanie uzależnione jest od spełnienia kryteriów niepokrywających się w pełni z kryteriami możliwymi do zastosowania przy wystawianiu zaświadczeń A1. Odwołująca podkreśliła, że nieprzedłożenie certyfikatu nie może stanowić podstawy do odmowy wydania zaświadczenia w postępowaniu toczącym się przed organem rentowym. Płatnik składek podniósł, że organ rentowy nie wzywał w postępowaniu wyjaśniającym do przedłożenia dokumentu potwierdzającego rezydencję podatkową zainteresowanego w Polsce. W ocenie odwołującej nie ma podstawy do żądania uzyskiwania certyfikatu rezydencji na potrzeby przeprowadzenia postępowania dotyczącego wydania zaświadczenia A1 toczącego się przed organem rentowym. Spółka wskazała, że zainteresowany ma zezwolenie na pracę w Polsce do dnia 12 września 2021 r., posiada oświadczenie o miejscu zamieszkania, rachunki bankowe i płaci podatki w naszym kraju (odwołanie, k. 3-5 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...)Oddział w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 14 stycznia 2019 r. wniósł o jego oddalenie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. Organ rentowy stwierdził, że obywatel państwa trzeciego, aby uzyskać zaświadczenie A1, musi legalnie zamieszkiwać w państwie członkowskim i przemieszczać się pomiędzy nimi w związku z wykonywaniem pracy najemnej. W jego ocenie do stwierdzenia tego niezbędny jest dokument, który uprawnia do pobytu w Polsce oraz potwierdza obowiązek podatkowy w Polsce wydany przez odpowiedni organ, który nie został złożony w toku postępowania wyjaśniającego. W związku z tym organ rentowy odmówił spółce w zaskarżonej decyzji wydania „zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla zainteresowanego. Organ rentowy uznał, że płatnik składek nie załączył kompletu niezbędnych dokumentów i nie spełnił wszystkich przesłanek wymaganych do wydania zaświadczenia A1 (odpowiedź na odwołanie, k. 12-13 a. s.).

Spółka w toku postępowania sądowego zmodyfikowała swoje roszczenie wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji z dnia 31 października 2018 r., nr: (...) poprzez zobowiązanie organu rentowego do wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 dla zainteresowanego na okres od dnia 26 października 2018 r. do dnia 7 maja 2019 r. oraz o zasądzenie od organu rentowego na swoją rzecz kosztów procesu, w tym zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych (pismo procesowe z dnia 18 marca 2019 r., k. 21-27 a. s.);

Organ rentowy wniósł o umorzenie postępowania w zakresie, w jakim decyzja z dnia 20 maja 2019 r. nr: (...) zaspokoila roszczenie spółki, na podstawie art. 355 k.p.c. w związku z art. 477¹³ k.p.c. (pismo procesowe z dnia 27 maja 2019 r., k. 40 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. została zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym w dniu 27 listopada 2002 r. (odpis z KRS, k. 55-57 a. s.).

Wojewoda (...) w dniu 13 września 2018 r. wydał zainteresowanemu P. P. zezwolenie typu A nr (...) na pracę cudzoziemca na terytorium Rzeczypospolitej Polski. Zezwolenie zostało wydane na okres od dnia 13 września 2018 r. do dnia 12 września 2021 r. (zezwolenie na pracę z dnia 13 września 2018 r., k. 29 a. s.).

W dniu 21 września 2018 r. płatnik składek zawarł z zainteresowanym umowę o pracę na czas określony od dnia 21 września 2018 r. do dnia 7 maja 2019 r. na stanowisku kierowcy na trasach międzynarodowych w pełnym wymiarze czasu pracy z wynagrodzeniem w kwocie 2.100,00 złotych brutto miesięcznie. Miejszem wykonywania pracy ubezpieczonego była siedziba pracodawcy użytkownika oraz inne miejsca prowadzenia działalności, jak filie, przedstawicielstwa, oddziału i bazy transportowe (umowa o pracę z dnia 21 września 2018 r., k. 29 a. s.).

Zainteresowany otrzymał wizę pracowniczą ważną od dnia 18 kwietnia 2017 r. do dnia 7 maja 2019 r. uprawniającą go do legalnego zamieszkiwania w Polsce. Na dzień 25 października 2018 r. mieszkał on przy ulicy (...) w W. (wiza i oświadczenie o miejscu zamieszkania, k. 6 i 10 a. s., a. r.).

Zainteresowany posiada świadectwo kierowcy nr B- (...) wydane przez Głównego Inspektora Transportu Drogowego w dniu 12 października 2018r. do celów zarobkowego przewozu drogowego rzeczy na podstawie licencji wspólnotowej ważne od dnia 12 października 2018 r. do dnia 9 października 2021 r. (świadectwo kierowcy z dnia 12 października 2018 r., k. 29 a. s.).

P. P. w dniu 28 listopada 2018 r. wydano zaświadczenie o miejscu zamieszkania dla celów podatkowych od dnia 19 listopada 2018 r. (certyfikat rezydencji z dnia 28 listopada 2018 r., k. 29 a. s.).

Zainteresowany posługuje się językiem polskim, posiadał rachunek bankowy w polskim banku, na który wypłacane było mu wynagrodzenie i inne świadczenia. Ponadto opłacał podatek dochodowy i odprowadzał składki na ubezpieczenia społeczne w Polsce (oświadczenie rachunek bankowy i oświadczenie pracownika dla celów obliczania miesięcznych zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych, k. 7-9 a. s. i a. r.).

(...) Sp. z o.o. złożył wniosek do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego na formularzu A1 dla zainteresowanego za okres od dnia 26 października 2018 r. do dnia 7 maja 2019 r. (wniosek o wydanie zaświadczenia, a. r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych(...)Oddział w W. decyzją z dnia 31 października 2018 r., nr: (...) na podstawie art. 83b ust. 1 i art. 123 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, art. 219 k.p.a., art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzającego rozporządzenie nr 883/2004 oraz rozporządzenia nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego na formularzu A1 dla P. P. na okres od dnia 26 października 2018 r. do dnia 7 maja 2019r. Organ rentowy w uzasadnieniu w/w decyzji wskazał, że zaświadczenie A1 może zostać wydane obywatelowi państwa trzeciego, jeżeli legalnie zamieszkuje w państwie członkowskim i przemieszcza się pomiędzy państwami członkowskimi w związku z wykonywaniem pracy najemnej. Zdaniem Oddziału niezbędne jest przedstawienie dokumentów uprawniających zainteresowanego do pobytu w Polsce oraz potwierdzających obowiązek podatkowy w naszym kraju wydany przez organ podatkowy (decyzje organu rentowego., a. r.).

W dniu 20 maja 2019 r. organ rentowy decyzją nr: (...) zmienił decyzję wydaną w dniu 31 października 2018 r., nr: (...). Organ rentowy odmówił wydania zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego na formularzu A1 dla zainteresowanego na okres od dnia 26 października 2018 r. do dnia 18 listopada 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wskazał, że w toku postępowania sądowego odwołująca załączyła certyfikat rezydencji podatkowej (...)1 dla P. P., poświadczony przez organ podatkowy od dnia 19 listopada 2018 r. dlatego wydano zaświadczenie o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego, mającym zastosowanie do zainteresowanego na okres od dnia 19 listopada 2018 r. do dnia 7 maja 2019 r. (decyzja organu rentowego, a. r.).

Powyższy stan faktyczny Sąd I instancji ustalił na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego zawartego w aktach sprawy, w tym w aktach rentowych.

W ocenie Sądu zebrane dokumenty są wiarygodnym dowodem w sprawie, a ich treść nie była kwestionowana przez strony procesu. W związku z tym Sąd uznał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe jest wystarczające do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy P. P. powinien podlegać polskiemu ustawodawstwu w zakresie zabezpieczenia społecznego.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód (odwołujący) cofnął ze skutkiem prawnym pozew (odwołanie) lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Na podstawie art. 477¹³ § 1 k.p.c. zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji lub wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności zaskarżonego orzeczenia przed rozstrzygnięciem sprawy przez sąd - przez wydanie decyzji lub orzeczenia uwzględniającego w całości lub w części żądanie strony - powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części. Poza tym zmiana lub wykonanie decyzji lub orzeczenia nie ma wpływu na bieg sprawy.

W punkcie 1 wyroku Sąd umorzył postępowanie dotyczące odwołania od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 31 października

2018 r., nr: (...) w zakresie, w jakim rozstrzygnięcie w niej zawarte zostało zmienione decyzją z dnia 20 maja 2019 r., nr: (...). W związku

z treścią decyzji z dnia 20 maja 2019 r. wydanie wyroku stało się zbędne, ponieważ organ rentowy uwzględnił częściowo odwołanie spółki w zakresie obejmującym wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 dla zainteresowanego na okres 19 listopada 2018 r. do dnia 7 maja 2019 r.

Sąd zważył, że w pozostałym zakresie odwołanie spółki od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych(...) Oddział w W. z dnia 31 października 2018 r., nr: (...), jako zasadne, podlegało uwzględnieniu.

Podleganie obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym obywateli Ukrainy reguluje umowa międzynarodowa, jaką Rzeczpospolita Polska zawarła z Ukrainą z dnia 18 maja 2012 r. zabezpieczeniu społecznym (Dz. U. z 2013 r., poz. 1373) zwanej dalej „umową”, która weszła w życie w dniu 1 stycznia 2014 r.

Zgodnie z art. 3 umowa ma zastosowanie do osób, które podlegały lub podlegają ustawodawstwu jednej lub obu umawiających się stron, przy czym ogólna zasada z art. 6 wskazuje, że osoba, do której stosuje się niniejsza umowa, podlega ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium wykonuje pracę.

W myśl art. 7 ust. 3 umowy, podróżujący personel przedsiębiorstwa transportowego, działającego na terytoriach obu umawiających się stron, podlega ustawodawstwu tej umawiającej się strony, na której terytorium przedsiębiorstwo jest zarejestrowane. Tym samym pracownicy odwołującego mający obywatelstwo ukraińskie podlegają ustawodawstwu polskiemu w zakresie obowiązkowych ubezpieczeń społecznych na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r.

o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1778 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą”, tym bardziej, iż wykonując pracę na terytorium Polski równocześnie wykonują pracę na terytorium innych krajów członkowskich Unii Europejskiej a nie Ukrainy.

Zasady podlegania ubezpieczeniom społecznym określa ustawa, która

w art. 2a ust. 1 stoi na gruncie równego traktowania wszystkich ubezpieczonych bez względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, narodowość, stan cywilny oraz stan rodzinny. Zatem nie ulega wątpliwości, że regulacjom ustawy podlegają co do zasady także obywatele państw obcych, którzy na terenie Polski podejmują działalność stanowiącą podstawę objęcia ich obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym.

Jak stanowi przepis art. 5 ust. 2 ustawy, nie podlegają ubezpieczeniom społecznym określonym w ustawie obywatele państw obcych, których pobyt na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej nie ma charakteru stałego i którzy są zatrudnieni w obcych przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych, misjach, misjach specjalnych

lub instytucjach międzynarodowych, chyba że umowy międzynarodowe stanowią inaczej. Przed dniem 1 maja 2004 r. przez „pobyt o charakterze stałym” cudzoziemca rozumiało się zezwolenie na zamieszkanie lub osiedlenie się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub posiadanie statusu uchodźcy albo zgodę na pobyt tolerowany, bądź zezwolenie na pracę. Stały pobyt to pobyt niezmienny

w danym okresie, czyli w okresie realizacji podstawy ubezpieczenia, przy czym nie ma większego znaczenia okoliczność dotycząca tego, jaką administracyjną gwarancję prowadzenia działalności lub zapewnienie pobytu miał w Polsce obywatel państwa obcego. Liczy się zatem to, czy obywatel obcego państwa przebywając na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wykonuje stałą pracę w charakterze pracownika (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 17 września 2009 r., sygn. akt II UK 11/09, z dnia 6 września 2011 r., sygn. akt I UK 60/11, z dnia 12 lipca 2017 r., sygn. akt II UK 295/16).

Podkreślenia wymaga, że zasady ustalania właściwego ustawodawstwa regulują przepisy:

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 166 z dnia 30 kwietnia 2004 r., str. 1);

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009 z dnia 16 września 2009 r. dotyczącego wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz. Urz. UE nr L 284 z dnia 30 października 2009 r.);

- rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzające rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo (Dz. Urz. UE Nr L 344 z dnia 29 grudnia 2010 r.).

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010, przepisy rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo, jak również do członków ich rodzin i osób pozostających przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej, niż jednego państwa członkowskiego. Z brzmienia powołanego przepisu wynika, że instytucja państwa członkowskiego dokonuje oceny przesłanki warunkującej rozszerzenie rozporządzenia (WE) nr 883/2004 i rozporządzenia (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo. Przesłanką warunkującą takie działanie jest „legalne zamieszkiwanie” obywatela państwa członkowskiego na terytorium państwa członkowskiego. Wskazać należy, że definicja „legalnego zamieszkania” na terytorium państwa członkowskiego nie zostało zdefiniowane na gruncie prawa europejskiego. Użycie zwrotu „legalne zamieszkiwanie” bez dodatkowych warunków i bliższego sprecyzowania w odniesieniu do terytorium państwa członkowskiego oznacza poddanie kontroli legalności zamieszkiwania przepisom krajowym tegoż państwa. Przy czym można tego zapisu dowolnie interpretować uzależniając potwierdzenie legalnego zamieszkania od wydania dokumentu potwierdzającego obowiązek podatkowy w Polsce (rezydencję podatkową) wydany przez organ podatkowy. Przedstawione żądanie organu rentowego jest nieuprawnione i nie znajduje oparcia w przepisach prawa europejskiego

i polskiego. W szczególności źródłem prawa nie może być pismo Prezesa Zakładu z dnia 30 kwietnia 2018 r. UP 2018- (...), z którego wynika, że od dnia 2 maja 2018 r. zmieniły się zasady dotyczące wymaganych dokumentów poświadczających legalność zamieszkania obywateli państw trzecich na terenie Polski i obok jednego z tytułów pobytowych: tj. zezwolenie na pobyt rezydenta długoterminowego RP, zezwolenie na pobyt stały, zezwolenie na pobyt czasowy oraz pracę, wiza S. lub wiza krajowa, uznanie rezydencji podatkowej obywatela państwa trzeciego w RP za bezwzględnie obowiązujące kryterium do uznania pobytu cudzoziemca na terytorium RP za legalny.

Certyfikat rezydencji zgodnie z definicją zawartą w art. 5a pkt 21 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 r., poz. 1509 z późn. zm.) oznacza zaświadczenie o miejscu zamieszkania podatnika dla celów podatkowych wydane przez właściwy organ administracji podatkowej państwa zamieszkania podatnika. Zaś

w rozumieniu art. 3 ust 1a w/w ustawy, za osobę mającą miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej uważa się osobę fizyczną, która:

- posiada na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej centrum interesów osobistych lub gospodarczych (ośrodek interesów życiowych) lub
- przebywa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 183 dni w roku podatkowym.

Tym samym żądanie przez organ rentowy przedstawienia certyfikatu rezydencji podatkowej jest sprzeczne z celem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) ujętym w jego preambule. Oznacza ona lepszą integrację obywateli państw trzecich, którzy legalnie zamieszkują na terytorium państw członkowskich poprzez przyznanie im jednolitych praw odpowiadających, z których korzystają obywatele Unii. Zgodnie z postanowieniami Dyrektywy Parlamentu Europejskiego

i Rady nr (...) z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie procedury jednego wniosku o jedno zezwolenie dla obywateli państw trzecich na pobyt i pracę na terytorium państwa członkowskiego oraz w sprawie wspólnego zbioru praw dla pracowników z państw trzecich przebywających legalnie w państwie członkowskim (Dz. U. UE. L. z 2011 r., Nr 343, poz.1), obywatele państw trzecich, którzy zostali przyjęci w państwie członkowskim w celu wykonywania pracy zgodnie z prawem Unii lub prawem krajowym mają prawo do równego traktowania z obywatelami państwa członkowskiego, na którego terytorium przebywają, w zakresie działań zabezpieczenia społecznego określonych w rozporządzeniu (WE) nr 883/2004. Ograniczenia zastosowania zasady równego traktowania, które mogą wprowadzić państwa członkowskie w stosunku do legalnie zatrudnionych na ich terenie obywateli państw trzecich nie dotyczą zasad delegowania do pracy w innym państwie członkowskim, czy określania mającego zastosowanie ustawodawstwa, wprowadzonych rozporządzeniem (WE) nr 883/2004. Jakikolwiek ograniczenia równego traktowania w zakresie zabezpieczenia społecznego na mocy cytowanej dyrektywy nie powinny naruszać praw przyznanych na mocy rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo.

W utrwalonym orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej panuje zasada (tzw. reguła VanderElsta), zgodnie z którą przedsiębiorca ma prawo delegowania legalnie zatrudnionych cudzoziemców spoza Unii na czas określony do innego państwa członkowskiego w celu wykonywania tam usługi bez konieczności spełnienia w tym państwie wymogów w rodzaju uzyskania pozwolenia na pracę. Trybunał wskazał, że pewne dodatkowe wymagania w odniesieniu do pracowników delegowanych pochodzących z państw trzecich stawiane przez niektóre z państw członkowskich są nieproporcjonalne (wyroki Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości z dnia 9 sierpnia 1994 r., sygn. akt C-43-93, z dnia 19 stycznia 2006 r., sygn. akt C-244/04, z dnia 21 października 2004 r., sygn. akt C-445-03)

W ocenie Sądu Okręgowego żądanie przedstawienia certyfikatu rezydencji podatkowej w stosunku do pracowników pochodzenia ukraińskiego jest nieproporcjonalne i mogłoby narazić Polskę na odpowiedzialność z tytułu naruszenia prawa wspólnotowego. W szczególności w kontekście wymagań stawianych przez pozostałe państwa członkowskie co do konieczności legitymowania się przez kierowców podczas kontroli formularzem A1. Od dnia 1 kwietnia 2017 r. obowiązuje art. L. 114-15-1 francuskiego Kodeksu zabezpieczenia społecznego. Zgodnie z tym przepisem osoby zatrudnione lub pracujące na własny rachunek, które wykonują pracę we Francji

i podlegają ustawodawstwu innego państwa członkowskiego lub w przypadku ich braku, ich pracodawca lub przedstawiciel pracodawcy we Francji, muszą dostarczyć inspektorom kontroli formularz dotyczący właściwego ustawodawstwa w zakresie zabezpieczenia społecznego. Niedostarczenie tego dokumentu przez pracownika, pracodawcę lub przedstawiciela pracodawcy we Francji w trakcie kontroli, będzie skutkowało nałożeniem kary finansowej a nawet zawieszeniem możliwości świadczenia usług w państwie przyjmującym. Tym bardziej, że wydanie certyfikatu rezydencji uzależnione jest między innymi od przebywania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej dłużej niż 183 dni w roku podatkowym. W wyroku Trybunału z dnia 19 stycznia 2006 r. w sprawie C-244/04 Komisja Wspólnot Europejskich przeciwko Republice Federalnej Niemiec wskazano, że państwo członkowskie, które nie ogranicza się do uzależnienia delegowania pracowników będących obywatelami państw trzecich w celu świadczenia usług na

jego terytorium od zwykłego oświadczenia przedsiębiorstwa mającego siedzibę w innym państwie członkowskim zamierzającego dokonać delegowania tych pracowników oraz które wymaga, by pracownicy ci byli zatrudnieni przez to przedsiębiorstwo od co najmniej roku, uchybia zobowiązaniom, które na nim ciążyą na mocy art. 49 WE.

Sąd zważył, że definicja „legalnego zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego” nie została zdefiniowana na gruncie prawa europejskiego, lecz pojęcie „legalnego zatrudnienia” zostało zinterpretowane przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 24 stycznia 2019 r. w sprawie R. van Bestuur van de S. V. przeciwko D. B., I. L., H. on (...) (C-477/17). W zadany przez Sąd odsyłający pytaniu prejudycjalnym zwrócono uwagę na to, że zastosowanie art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010 stwarza problem z uwagi na istniejące między różnymi jego wersjami językowymi rozbieżności, ponieważ pojęcie „legalne zamieszkanie” wydaje się odpowiadać zarówno obecności, która nie jest długoterminowa, jak i pobyтови przejawiającemu pewien stopień stałości. Sąd ten wskazywał, że ani długość obecności ani fakt, iż obywatele ci zachowują zwykły ośrodek swych interesów życiowych w państwie trzecim, nie są jako takie rozstrzygające przy określaniu, czy obywatele ci „legalnie zamieszkują na terytorium danego państwa członkowskiego” w rozumieniu art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010. Trybunał podkreślił, że zarówno z potrzeb jednolitego stosowania prawa Unii jak i z zasady równości wynika, że treściom przepisu prawa Unii, takiemu jak art. 1 rozporządzenia nr 1231/2010, który nie zawiera wyraźnego odesłania do prawa państw członkowskich dla określenia swego znaczenia i zakresu, należy nadać zwykle w całej Unii Europejskiej autonomiczną i jednolitą wykładnię. W sentencji orzeczenia wskazano, że artykuł 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr (...) z dnia 24 listopada 2010 r. rozszerzającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 należy interpretować w ten sposób, że obywatele państw trzecich przebywający i wykonujący tymczasowo pracę w różnych państwach członkowskich na rzecz pracodawcy mającego siedzibę w danym państwie członkowskim, mogą powoływać się na przewidziane zapisy w/w rozporządzeń. Zatem w świetle wyżej wymienionego orzeczenia, o legalności zamieszkania przesądza legalne przebywanie oraz legalna praca.

Trybunał Sprawiedliwości dokonuje wykładni prawa UE, aby zapewnić jego stosowanie w taki sam sposób we wszystkich państwach wspólnoty. Pytanie prejudycjalne kierowane jest w sytuacji, gdy pojawiają się wątpliwości dotyczące wykładni prawa wspólnotowego lub ważności aktów instytucji wspólnotowych. Orzeczenia w trybie prejudycjalnym wiążą zarówno sąd odsyłający, jak i wszystkie sądy w państwach UE, albowiem sąd wspólnotowy wydaje orzeczenie prejudycjalne zawierające wykładnię przepisu prawa wspólnotowego. Jego celem jest eliminacja niezgodności pomiędzy prawem poszczególnych krajów a prawem wspólnotowym, któremu Trybunał Sprawiedliwości nadaje autonomiczną i jednolitą wykładnię w całej Unii Europejskiej.

W okolicznościach niniejszej sprawy jest bezsporne, że zainteresowany wykonywał stałą pracę na stanowisku kierowcy na trasach międzynarodowych na podstawie umowy o pracę zawartej z polskim przedsiębiorcą mającym siedzibę w Polsce. W związku z tym Sąd doszedł do przekonania, że zainteresowany podlega obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym w Polsce. Bezsporne jest również, że P. P. został zatrudniony legalnie, albowiem przebywał wówczas na terytorium Polski na podstawie ważnej wizy. Postępowanie w sprawach, których przedmiotem jest ustalenie ustawodawstwa z zakresu ubezpieczeń społecznych powinno mieć na względzie jako wartość nadrzędną, że żaden pracownik wykonujący pracę poza granicami kraju nie może pozostać pozbawiony ubezpieczenia społecznego za okresy zatrudnienia.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w punkcie 2 wyroku.

O kosztach zastępstwa procesowego, Sąd orzekł w punkcie 3 wyroku na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). W rozpatrywanej sprawie stroną przegrywającą jest Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W., którego Sąd obciążył obowiązkiem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na rzecz odwołującej spółki. Sąd zasądził 180,00 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego na podstawie

§ 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r.

w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800).

Zarządzenie:(...)